

ETTEPANEKUD

SIBILA kruusakarjääri, MÕISAMETSA liivakarjääri ja MÕISAMETSA II liivakarjääri mäeeraldiste kasutuselevõtu KMH PROGRAMMILE

Seoses liiva- ja kruusakaevandajate väga suure huviga Mustla-Nõmme mõhnastiku vastu, mille tõttu taotletakse kaevandamislubasid suurel alal mõlemal pool Tallinn-Tartu maanteed ja mille tagajärjel on täielikus hävimisohus Harju- ja Järvamaal esinev haruldane mõhnastik, tegi Eesti Orienteerumislit Keskkonnaministeeriumile ja kohalikele omavalitsustele 2011. aasta jaanuaris pöördumise selle mõhnastiku kaitseks (lisatud ettepanekutele).

Leidsime, et mõhnastikku tuleb vaadelda ühtsena nii lääne kui ida pool Tallinn-Tartu maanteed ning seepärast nõudsimet Karude IV liivakarjääri KMH-lt keskkonnamõtjude hindamist ka sellest lähtuvalt.

Meie tungiv nõue oli mõhnastiku terviklikkuse säilitamine puhke- ja spordimaastikuna ning maastiku täieliku hävitamise või vägivaldse tükeldamise mittelubamine.

Oleme praegu olukorras, kus Karude IV liivakarjääri KMH on heaks kiidetud. Viimane tähendab aga seda, et kaevandamise loa saamisel läheb suurem osa mõhnastiku läänepoolsest osast, st Tallinn- Tartu maanteest lääne poole jäävast alast karjäärde alla (Karude II, III, IV), mistõttu kaotab igasuguse väärtuse orienteerumismaastikuna. Lubamatu oleks sarnaselt talitleda Mõisametsa ja Sibila piirkonnas, kus on suur vastuseis kohalike elanike poolt ja kus suur osa liiva- ja kruusavarudest kaevandatakse allpool veepiiri. Samuti jätkab Sibila oos Paunküla puhkepiirkonda lõuna suunas, Mõisametsa alale jääv seene- ja marjarohke mitmekesise reljeefiga mõhnastik oleks samuti selle puhkepiirkonna loogiliseks jätkuks.

Orienteerumiskaartidega kaetud maastikke käsitletakse Eesti Olümpiakomitee spordibaaside nimekirjas spordirajatistena. Mustla-Nõmme piirkonna maastik on orienteerumise jaoks üks parimad Põhja-Eestis ja Tallinna lähipiirkonnas ainuke tippasemel maastik. Mõhnastiku täieliku hävitamisega tekitame korvamatut kahju orienteerumisspordile, mida pole võimalik hiljem parandada.

Nõuame Sibila ja Mõisametsa mäetööstusliku arendustegevuse peatamist ajani, kui ammendatakse maanteest lääne poole jääva osa liiva- ja kruusavarud. Esiolgu puudub igasugune vajadus uute karjäärde avamiseks, sest puudub selge ülevaade lähipiirkonna (50km raadiusesse jääva ala) liiva- ja kruusavarude varustuskindlusest vajaminevate koguste katmiseks.

Karude IV KMH aruandes toodi selgelt välja, et Karude piirkond oli selgelt väiksema keskkonnamõtjuga mäeeraldis võrreldes Mõisametsa alal taotlevate karjäärdega. Seepärast oleme valutava südamega valmis loobuma Karude piirkonna maastikust rajatava Tallinn-Tartu maantee hüvanguks ja täielikult vastu Mõisametsa piirkonna mõhnastiku kaevandamisele (loe: hävitamisele).

Kui KMH koostamist ei peatata, siis sooviksime aruandes näha järgmisi põhjendusi ja analüüse:

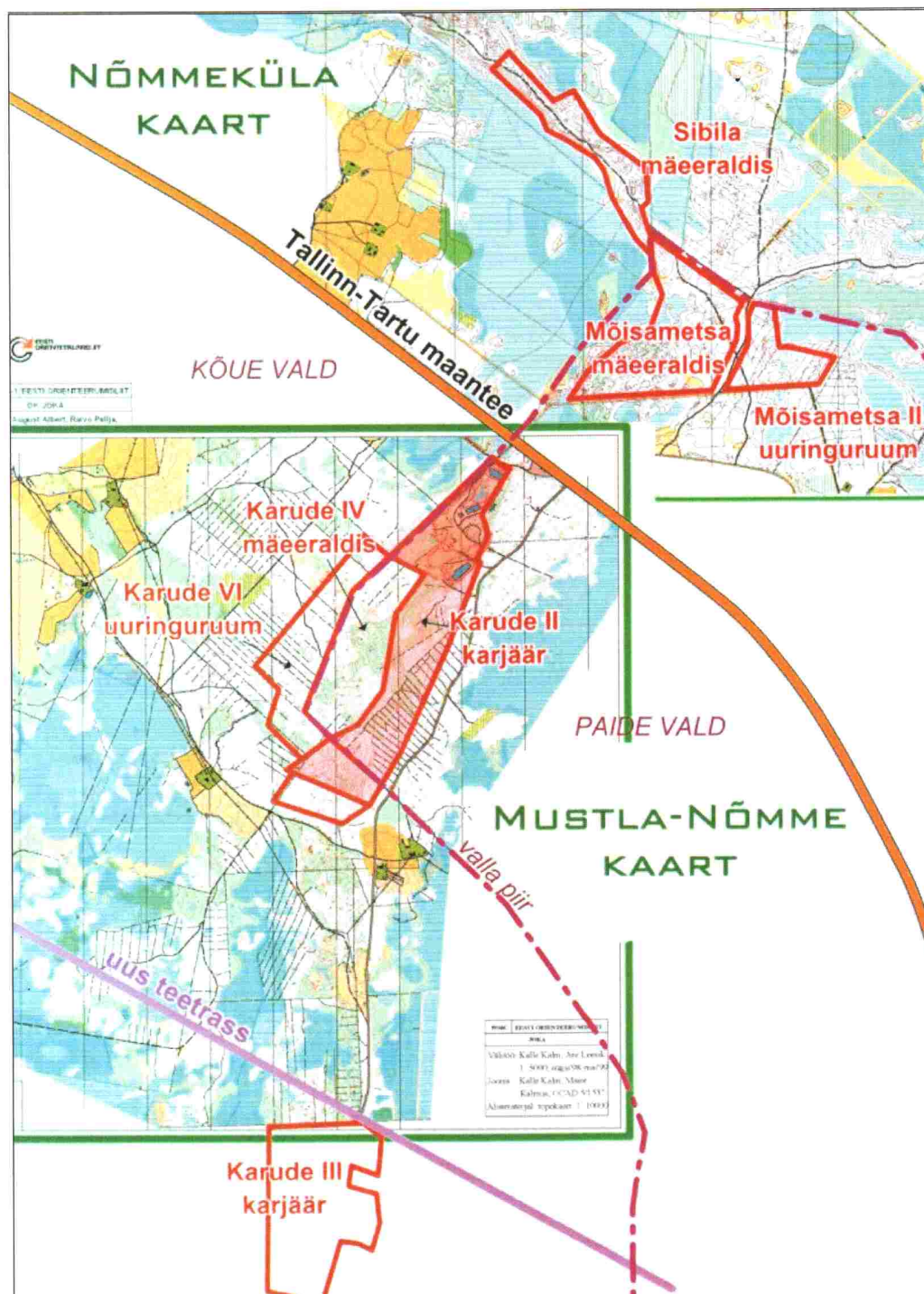
- milline on liiva- ja kruusavarude varustuskindlus 50km piirkonnas ja kas Sibila ning Mõisametsa maardlate kasutuselevõtt on (lähiajal) vajalik. Kui vajalik, siis millal?
- milline on nimetatud mäeeraldiste kasutuselevõtu keskkonnamõju suurus võrreldes teiste samalaadsete mäeeraldiste kasutuselevõtuga lähipiirkonnas (st, kus on keskkonnamõju kõige väiksem)?
- kuidas peaks toimuma maavarade kaevandamine lähipiirkonnas nii, et kõige vähem kahjustatakse loodust ja säilitatakse ka tulevastele põlvkondadele haruldast mõhnastikku (kaevandamiskogused, etapilisus, järjekord, maavara kvaliteedi ja kaevandatava mahu suhe rikutava loodusmaastiku pindalaühikusse jm)?
- kus on kaevandamise mõju kõige väiksem põhjaveele, kohalike elanike jt huvigruppide esindajatele?
- Mõhnastike väljaakaevamise järel pole neid võimalik hiljem taastada orienteerumisspordi jaoks. Millised oleksid alternatiivsed võimalused selle kahju vähendamiseks?

Lugupidamisega

Paul Põopuu
tegevdirektor

Tallinnas, 04.jaanuar 2011.

04.11.2011